

Publiek goed

Voor **METEOR** onderzoeken Reuben en Riedl het effect van straffen op bijdrages aan publieke goederen. Drie personen krijgen ieder punten toegewezen die ze mogen verdelen over het publieke goed of die ze zelf mogen houden. De beloning wordt berekend aan de hand van het aantal punten dat de deelnemer overhoudt plus een percentage van het publieke goed. Pas wanneer de groep straffen mag uitdelen voor individualistisch gedrag, ontstaat er een bijdrage aan het publieke goed. Een persoon die aan het begin meer punten krijgt toebedeeld, moet ook meer bijdragen, anders wordt hij door de groep gestraft.

Reuben, E. en A. Riedl (2009) *Enforcement of contribution norms in public good games with heterogeneous populations*. METEOR research memorandum 09/029. Maastricht: METEOR.

Bedrijventerrein

Renes *et al.* stellen voor het **Planbureau voor de Leefomgeving** op grond van een landsdekkende empirische studie dat het beleid voor bedrijventerreinen meer over gemeentegrenzen plaats moet hebben. Volgens de auteurs gaat onnodig open ruimte verloren, doordat gemeenten veel ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen reserveren. Het alternatief voor uitbreiding van terreinen, herstructurering van bestaande terreinen, is duur en beperkt gesubsidieerd vanuit het Rijk en provincies. De auteurs menen dat herstructurering gewenst is. Rijk en provincies kunnen hiervoor bijvoorbeeld gelden aanwenden van regio's waar uitbreiding plaatsvindt ten gunste van gemeenten die voor herstructurering kiezen.

Renes, G., A. Weterings en H. Gordijn (2009) *De toekomst van bedrijventerreinen: van uitbreiding naar herstructurering*. Den Haag/Bilthoven: PBL.

Mobiliteit

Voor het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** stellen Jorritsma *et al.* dat tussen 2000 en 2008 het aantal reizigerskilometers over de weg groeide met vijf procent en het goederenvervoer groeide met 21 procent. De uitstoot van CO₂ daalt voor het eerst sinds 2006 door roetfilters en katalysatoren. Tussen 2000 en 2008 daalde het aantal verkeersdoden met 36 procent, maar het ziekenhuisbezoek van verkeersdeelnemers daalde maar met twee procent. De kosten van files, verkeersongevallen en milieuschade lag in 2008 tussen de 15 en 26 miljard euro, waarbij de verkeersongevallen 10,4 tot 13,6 miljard kostten. Door de economische crisis voorspellen de auteurs een daling in het aantal files van acht tot vijftien procent in 2009 en drie procent in 2010.

Jorritsma, P., H. Derricks, J. Francke, H. Gordijn, W. Groot, L. Harms, H. van der Loop, S. Peer, F. Savelberg en P. Wouters (2009) *Mobiliteitsbalans 2009*. Den Haag: KiM.

Multinational

Swart en Van Marrewijk onderzoeken voor het **Tinbergen Instituut** investeringen van multinationals in landen die sterk afhankelijk zijn van hun natuurlijke hulpbronnen. Hiervoor gebruiken zij een dataset van 49 Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse landen tussen 1988 en 2007. De auteurs constateren dat multinationals die in landen met veel natuurlijke hulpbronnen investeren, zich daarin meestal ook specialiseren. Tegelijkertijd trekken deze landen minder multinationals aan die zich in andere sectoren specialiseren. De auteurs constateren dat investeringen van multinationals op het gebied van natuurlijke hulpbronnen ervoor zorgen dat investeringen in andere sectoren worden verdreven.

Swart, J. en C. van Marrewijk (2009) *Cross-border mergers and acquisitions: a piece of the national resource curse puzzle*. Tinbergen Instituut discussieartikel nr 2009-035. Rotterdam: Tinbergen Instituut.

Huishouden

Voor het **Centre for Economic Policy Research** stellen Boone *et al.* dat leden van huishoudens het niet altijd met elkaar eens hoeven te zijn over de hoeveelheid inkomen die zij aan kinderen besteden, terwijl dit in de economische literatuur meestal wel wordt verondersteld. Door de resultaten van alleenstaande ouders te nemen, constateren de auteurs dat moeders meer geld uitgeven aan kinderen dan vaders, en zij gebruiken deze uitkomst om te kijken welke ouder in een gezin met twee ouders de beslissingen neemt. Van alle huishoudens met twee kinderen wordt 73 procent bestuurd door de moeder, en zij bestuurt 57 procent van de huishoudens met drie kinderen.

Boone, J., K. van der Wiel en F. Vermeulen (2009) *Kinky choices, dictators and split might: a non-cooperative model for household consumption and labor supply*. CEPR discussieartikel nr 7367. Londen: CEPR.

Banken

De Nederlandsche Bank brengt de veranderende omgeving waarin Nederlandse financiële bedrijven en instellingen zich moeten positioneren in kaart. In het commerciële bankwezen valt op dat consumenten in reactie op de financiële crisis hun besparingen vaker over verschillende banken spreiden. De spreiding is niet efficiënt doordat de concurrentieverhoudingen tussen banken zijn verstoord als gevolg van uitbreiding van het depositogarantiestelsel, waarvan de limiet in Europa is verhoogd tot honderdduizend euro. Het stelsel maakt immers geen onderscheid naar risicoprofiel tussen banken. Verder is het volgens DNB aannemelijk dat Nederlandse bedrijven nog altijd voldoende toegang hebben tot zakelijke bankproducten, ondanks de recente verschuivingen in de bancaire sector. Een ander onderdeel, de Nederlandse levensverzekeringsbranche, staat onder druk als gevolg van de lage lange rente.

DNB (2009) *Het Nederlandse financiële stelsel. Een onderzoek naar huidige en toekomstige trends*. Amsterdam: DNB.

SINDS 1916

Noord/Zuidlijn

Voor **ECORYS** en **INFRAM** beschrijven Spit *et al.* de toekomstige maatschappelijke baten van de Noord/Zuidlijn in Amsterdam. De auteurs ramen de totale huidige waarde ervan op 0,6 tot 1,1 miljard euro. Deze raming is berekend aan de hand van de jaarlijkse maatschappelijke baten over een looptijd van honderd jaar per ingang van najaar 2017, bij een discontovoet van 5,5 procent. De jaarlijkse maatschappelijke baten worden gevormd door de som van de waardering van effecten als kortere reis- en wachttijden voor de reizigers en positieve effecten op werkgelegenheid, verminderd met hogere exploitatiekosten voor het openbaarvervoersysteem. Daarnaast worden omvangrijke investeringen elders in het openbaar vervoersysteem voorkomen en kunnen sommige andere investeringen later plaatsvinden.

Spit, W., J. Gille, R. Kok, W. van Dijk, B. van Bussel, J. Weck en N. Albers (2009) *Review van de baten van de Noord/Zuidlijn*. Rotterdam/Marknesse: ECORYS/INFRAM.

Schoolverlaters

Het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt** stelt dat schoolverlaters die in tijden van recessie moeilijk een baan kunnen krijgen, op de lange termijn evenveel kans hebben op een baan als schoolverlaters die in een recessie makkelijk een baan kunnen krijgen. Deze conclusie is geïkt op vergelijkend empirisch onderzoek, waarin Nederlanders die aan het begin van de jaren tachtig op de arbeidsmarkt kwamen is gevraagd naar hun arbeidsmarktpositie twintig jaar later. Hieruit blijkt geen verschil in werkloosheid of werkniveau. Wel resteert een klein nadelig effect op het salaris. Over een periode van anderhalf jaar, van schoolexamens 2007 tot najaar 2008, is de werkloosheid binnen de niveaus vmbo en mbo-BOL gestegen van respectievelijk zes naar negen procent en van tien naar zestien procent.

ROA (2009) *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2008*. Maastricht: ROA.

Management

Voor het **Centraal Planbureau** onderzoeken Siebert en Zubanov de relatie tussen management en economische prestaties, waarbij ze gebruikmaken van interne enquêtegegevens van 245 winkels van een Britse kledingketen. De keten kenmerkte de winkelmanagers aan de hand van gedragsindicatoren via de interne gegevens als onvoldoende, voldoende en uitstekend presterend. Er blijkt een positieve relatie tussen de eigenschappen van de managers en de arbeidsproductiviteit in de winkels. De winkels van voldoende scorende managers zijn gemiddeld elf procent efficiënter dan de winkels van onvoldoende scorende managers. De winkels van uitstekende managers zijn een extra zes procent efficiënter.

Siebert, S. en N. Zubanov (2009) *Management economics in a large UK retailer*. CPB discussiedocument nr 125. Den Haag: CPB.

Vakantie

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** berekent dat 82 procent van de Nederlanders in 2008 op vakantie ging. In totaal waren er 35,9 miljoen lange en korte vakanties. Ongeveer de helft van de vakanties werd in Nederland gehouden, met in totaal zo'n 92 miljoen overnachtingen. De provincie Gelderland trok de meeste vakantiegangers van eigen land, gevolgd door Limburg en Noord-Brabant. Buitenlandse lange vakanties werden het meest doorgebracht in Frankrijk, Duitsland en Spanje, de korte vakanties het meest in Duitsland en België. In totaal besteedden Nederlanders ruim vijftien miljard euro aan hun vakantie, waarvan 2,8 miljard in eigen land. Een lange vakantie kostte in eigen land gemiddeld 205 euro, tegen 781 euro in het buitenland.

CBS (2009) *Vakanties van Nederlanders 2008*. Voorburg: CBS.

Bevolgingskrimp

Voor het **Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden** vinden Allers en Zeilstra geen aanwijzingen dat de algemene middelen per inwoner, voor gemeenten waarvan de bevolking krimpt, dalen. De auteurs ondersteunen deze bevinding met een analyse van de feitelijke inkomstenontwikkeling in de afgelopen vijf jaar in vijf krimp gemeenten en vijf controle gemeenten. Verder vinden ze voor dezelfde periode en gemeenten ook geen aanwijzing dat de uitgaven per inwoner van krimp gemeenten extra zijn toegenomen. Ten slotte zijn er geen aanwijzingen richting een grotere inzet van reserves om eventuele achterblijvende inkomsten of hogere uitgaven op te vangen.

Allers, M. en A. Zeilstra (2009) *Bevolgingsdaling en gemeentelijke financiën*. Groningen: COELO.

Negatieve rente

Voor het **National Bureau of Economic Research** oppert Buitter drie mogelijke manieren waarop een negatieve nominale interestvoet mogelijk is. De eerste mogelijkheid om een negatieve rente te creëren is volgens hem het afschaffen van contant geld, terwijl een tweede manier is om belasting op contant geld in te voeren, zodat ook het aanhouden van contant geld een negatief rendement heeft. De derde methode is het introduceren van een nieuwe munt en het afschaffen van de contante vorm van de bestaande munt. Als de overheid de wisselkoers tussen de oude en nieuwe munt vaststelt, is het mogelijk om de nieuwe munt over de tijd in waarde te laten dalen, ook in contante vorm, door de nieuwe munt te laten depreciëren.

Buitter, W. (2009) *Negative nominal interest rates: three ways to overcome the zero lower bound*. NBER werkdokument nr 15118. Washington D.C.: NBER.